

**ÚRAD PRE REGULÁCIU
ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ
A POŠTOVÝCH SLUŽIEB**

Verejná konzultácia

**k návrhu výzvy na predloženie ponúk
do výberového konania na vydanie individuálnych povolení
na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz
formou elektronickej aukcie**

VYHODNOTENIE

1 Úvod

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „úrad“) dňa 28.07.2021 zverejnil na svojom webovom sídle v časti „Konzultácie“ výzvu na podávanie pripomienok v rámci verejnej konzultácie k návrhu výzvy na predloženie ponúk do výberového konania na vydanie individuálnych povolení na používanie frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz formou elektronickej aukcie (ďalej len „verejná konzultácia“).

Do verejnej konzultácie sa zapojilo 11 subjektov. Tabuľka 1 uvádza zoznam subjektov, ktoré sa zapojili do verejnej konzultácie.

P. č.	Názov subjektu	Skratka	Poznámka
1	Asociácia lokálnych poskytovateľov internetu (ALPI), Popradská 12, 040 01 Košice	Ďalej len „ALPI“	
2	DSI DATA, a.s., Nám. A. Bernoláka 377, 02901 Námestovo	Ďalej len „DSI“	Príspevok označený za predmet obchodného tajomstva.
3	HMZ RÁDIOKOMUNIKÁCIE, spol. s r.o., Rajecká cesta 17/2806, 010 01 Žilina	Ďalej len „HMZ“	
4	O2 Slovakia, s.r.o., Einsteinova 24, 851 01 Bratislava	Ďalej len „O2“	
5	Občianska iniciatíva "Chcem si vyberať"	Ďalej len „Chcem si vyberať“	
6	Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava	Ďalej len „Orange“	
7	Slovak Telekom, a.s., Bajkalská 28, 817 62 Bratislava	Ďalej len „ST“	
8	Slovanet, a.s., Záhradnícka 151, 821 08 Bratislava	Ďalej len „Slovanet“	
9	SWAN, a.s., Landererova 12, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 09	Ďalej len „SWAN“	
10	SWAN Mobile, a. s., Landererova 12, 811 09 Bratislava	Ďalej len „SWAN Mobile“	
11	Wircom s.r.o., Nádražná 133/16, 956 05 Radošina	Ďalej len „Wircom“	

Tabuľka 1: Zoznam subjektov, ktoré sa zapojili do verejnej konzultácie

2 Výzva na predkladanie ponúk

2.1 Pripomienka k Všeobecnej časti

ALPI: Súčasné povolenia na používanie frekvencií v tomto pásme sú platné až do roku 2024/2025, a realizácia výberového konania s 3-ročným predstihom pred skončením platnosti povolení za takýchto okolností (bez možnosti na zachovanie prevádzky existujúcich sietí alebo ich migrácie do iných frekvenčných pásiem), je výrazne predčasná a v SR aj neobvyklá.

Aj v prípade, že by úrad v budúcnosti vytvoril priestor pre podniky s lokálnou pôsobnosťou v niektorom inom pásme ako 3,6 GHz (napr. 2570-2620 MHz), zmena frekvenčného pásma sa nedá zrealizovať bez úplnej obmeny/výmeny základňových staníc aj užívateľských terminálov, čo má vplyv na rentabilnosť projektu.

Členovia ALPI preto žiadajú úrad, aby pozastavil prípravu výberového konania v pásme 3,6 GHz do doby, kým budú k dispozícii vhodné frekvencie (v rámci 3,6 GHz alebo iného pásma) pre súčasných držiteľov frekvencií v pásme 3,6 GHz pridelených na úrovni okresov, tak aby bola zabezpečená kontinuita poskytovania verejných služieb pre ich užívateľov.

ST: Načasovanie aukcie v 4. štvrtroku 2021 nie je úplne optimálne. ST neidentifikovala žiadny vážny dôvod v zverejnených dokumentoch pre verejnú konzultáciu ani v iných dostupných dokumentoch, prečo by sa frekvenčné zdroje pridelené do roku 2024 – 2025 mali dražiť už v tomto roku. Napriek obmedzeniam spojenými s pandemiou COVID-19 je sektor elektronickej komunikácie na Slovensku uprostred najdôležitejšej investície za posledných 30 rokov, a to investície do najväčšieho pokrytia prostredníctvom FTTH. Okrem toho operátori mobilných sietí ešte musia plniť významné rozvojové kritéria uložené aukciou frekvencií 5G v roku 2020, väčšinu z nich pred rokom 2025 a súčasne musia nahradzovať zariadenia v mobilných sieťach vzhľadom na rýchly rozvoj technológií a v súlade s uloženými povinnosťami.

Za týchto okolností presmerovanie významnej časti dostupného investičného rozpočtu podnikov elektronickej komunikácie potrebných a určených na výstavbu mobilných a pevných sietí na povinnosť úhrady frekvencií, ktoré by mali byť využívané po septembri 2025 nie je podľa nášho názoru v súlade so záujmom Úradu ako orgánu zodpovedného za podporu efektívnych investícií do kvalitnej a modernej infraštruktúry (§ 11 ods. 4 písm. d) ZEK).

Okrem toho takéto včasné pridelenie predstavuje tiež dôležitú, neprimeranú a nespravodlivú výhodu pre súčasných držiteľov frekvenčného spektra v tomto pásme, čo im umožňuje extrapolovať svoje strategické zámery so súčasnými pridelenými frekvenciami, ďaleko nad rámec pôvodného časového rámca, a to uprostred tohto obdobia. Okrem toho by sa toto pridelenie malo týkať frekvenčného pásma, ktoré sa nepredávalo na mobilné služby, ale na fixné využívanie s tým spojeným cenovým zvýhodnením. Keďže táto výhoda bude poskytnutá dlho predtým, ako bude potrebná, štandardná a primeraná, ST má vážne pochybnosti o tom, či je takéto rozhodnutie v súlade s európskymi pravidlami štátnej pomoci.

Stanovisko úradu

Úrad aj z dôvodu obmedzenia prevádzky lokálnych prídelení pristupuje k skoršiemu dátumu opätovného pridelovania frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz. Aj pre podniky s lokálnou pôsobnosťou je dôležité s dostatočným časovým predstihom poznať budúce rozdelenie

frekvencií v tomto frekvenčnom pásme, nakoľko ako poukazuje ALPI „*zmena frekvenčného pásma sa nedá zrealizovať bez úplnej obmeny/výmeny základňových staníc aj užívateľských terminálov, čo má vplyv na rentabilnosť projektu*“.

Úrad pracuje na uspokojení požiadaviek aj lokálnych prevádzkovateľov sietí, ale táto otázka nie je predmetom tejto Verejnej konzultácie.

K pripomienke spoločnosti ST úrad uvádza, že opätovným pridelovaním frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz s časovým predstihom v žiadnom prípade nepodporuje súčasných držiteľov frekvencií z tohto frekvenčného pásma, ktorých je v súčasnosti 18. Práve naopak, včasné opätovné pridelovanie frekvencií z tohto frekvenčného pásma má poskytnúť čas súčasným držiteľom frekvencií, ktorých je pomerne veľa na vytvorenie plánu a stratégie k ďalšiemu poskytovaniu služieb.

Úrad si je zároveň vedomý nutnosti alokovania finančných zdrojov podnikov na účasť vo výberovom konaní, preto plánuje rozdeliť platby za pridelenie frekvencií do splátok odrážajúcich platnosti individuálnych povolení.

Úrad však plánuje čiastočne posunúť realizáciu výberového konania na začiatok roka 2022 a realizovať ho až za platnosti nového zákona o elektronických komunikáciách.

ALPI a Chceme si vybrať: Vyjadrujeme znepokojenie nad tým, že predložený návrh výzvy nevytvára podmienky pre zlepšovanie súťaže na trhu mobilných služieb, ale naopak smeruje k posilneniu oligopolu existujúcich prevádzkovateľov mobilných sietí na úkor ostatných podnikov a spotrebiteľov.

Je fakt, že pre prevádzkovanie mobilnej siete (5G) a zabezpečenie mobility služby sú okrem pásma 3,6 GHz potrebné aj ďalšie frekvenčné pásma. Pásmo 700 MHz tvoriace spoločnú skupinu s pásmom 3,6 GHz je už pridelené podnikom Slovak Telekom a.s., Orange Slovensko a.s. a O2 Slovakia s.r.o.. Nakoľko tieto pásma tvoria spoločnú skupinu, účasť týchto podnikov vo výberovom konaní 3,6 GHz je vysoko pravdepodobná, pričom ekonomická sila každému z nich umožní získať maximálnu šírku pásma 100 MHz.

Držiteľom frekvencií vhodných pre prevádzkovanie mobilnej siete 5G je v SR okrem uvedených podnikov ešte SWAN Mobile a.s., ktorý je ďalším možným záujemcom o zostávajúcich 90 MHz v prípade, že využitie bude stanovené pre mobilné siete 5G.

Výberové konanie je teda podmienkami zjavne nastavené pre účasť existujúcich (štyroch) prevádzkovateľov mobilných sietí. Za takto nastavených podmienok považujeme za veľmi nepravdepodobné až nemožné, aby do súťaže vstúpil ďalší podnik, nakoľko nie sú už k dispozícii ďalšie frekvencie, ktoré by potreboval pre vybudovanie mobilnej 5G siete a tým aj splnenie povinnosti, ktorá by mu bola v rozhodnutí uložená.

Úrad takýmto nastavením podmienok vytvára predpoklad na posilňovanie postavenia existujúcich štyroch mobilných operátorov na úkor ostatných podnikov a spotrebiteľov. Keďže doba platnosti povolení je stanovená do roku 2040, a rozsah frekvencií je obmedzený (konečný), najmenej po takto dlhú dobu nebude možné, aby došlo k vstupu ďalšieho podniku poskytujúceho mobilné siete a služby.

Stanovisko úradu

Úrad nebráni žiadnemu subjektu, ktorý má záujem o budovanie mobilných sietí 5G, zúčastniť sa predmetného výberového konania. Ale ako sami prispievatelia uvádzajú „*považujeme za veľmi nepravdepodobné až nemožné, aby do súťaže vstúpil ďalší podnik, nakoľko nie sú už k dispozícii ďalšie frekvencie, ktoré by potreboval pre vybudovanie mobilnej 5G siete*“.

Podmienky výberového konania sú nastavené tak, aby každý zúčastnený subjekt mal šancu získať optimálny rozsah frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz na poskytovanie služieb 5G (80-100 MHz). Ako uvádza vykonávacie rozhodnutie Komisie EÚ 2019/235: „*Veľké súvislé časti spektra, pokiaľ možno v rozsahu 80 – 100 MHz, uľahčujú napríklad použitím systémov aktívnej antény efektívne zavádzanie bezdrôtových širokopásmových služieb 5G s vysokou kapacitou, vysokou spoľahlivosťou a nízkym oneskorením, v súlade s cieľom dosiahnuť gigabitové pripojenie*“. Úrad nastavenými podmienkami výberového konania (spektrálny limit, podmienky pridelovania frekvencií, ..) plne podporuje odporúčania Komisie.

Úrad zároveň podotýka, že hoci je rozsah frekvencií konečný, ako uvádza Slovanet a APLI, určite to nezabraňuje vstupu nového mobilného operátora na trh do roku 2040, nakoľko lehoty platnosti niektorých individuálnych povolení v iných frekvenčných pásmach určených pre poskytovanie mobilných služieb končia už v roku 2025.

Slovanet: Spôsob, akým sú vykladané a prenesené požiadavky vyplývajúce z odporúčaní, smerníc a rozhodnutí orgánov Európskej únie do dokumentu Výzvy na predkladanie ponúk nekorešponduje so skutočným zámerom uvedených odporúčaní, smerníc a rozhodnutí orgánov Európskej únie. Účelom týchto dokumentov nie je zasahovať do princípu technologickej neutrality a neutrality služieb, ale iba vytvoriť podmienky pre podporu 5G sietí. Členské štáty a ich príslušné orgány sú preto zaviazané vytvoriť podmienky a podporovať výstavbu sietí 5G (viď. článok 54 smernice Európskeho parlamentu a rady č. (EÚ) 2018/1972 zo dňa 11.12.2014, citované aj v bode 2.1 výzvy: „príslušné opatrenia v záujme uľahčenia zavádzania technológie 5G a umožniť využívanie dostatočne veľkých blokov vo frekvenčnom pásme 3,6 GHz“), avšak nie ju priamo nariadiť. Splnením povinností vyplývajúcich z dokumentov EÚ je preto už samotné vyčlenenie dostatočného rozsahu frekvenčných blokov, v rámci ktorých bude podnikom umožnené rozvíjať siete 5G. Samotný rozvoj by však nemal byť nanucovaný stanovením podmienok tak, ako to robí úrad vo výzve na predkladanie ponúk. Úloha úradu podľa nás končí vytvorením podmienok a následné rozhodnutia o prevádzkovaní technológie a služieb na uvedených frekvenciách by malo byť ponechané ako je uvedené v § 11 ods. 2 ZoEK na požiadavky zákazníkov a technologické možnosti, teda na vývoj trhu.

Stanovisko úradu:

Úrad berie na vedomie pripomienku spoločnosti Slovanet, a čiastočne ju akceptuje. Úrad upraví podmienky vzťahujúce sa na typ technológie. Cieľom úradu je ale aktívne podporiť rozvoj nových sietí vo frekvenčnom pásme, ktoré je na to prioritne určené. Úrad však vzhľadom na dlhú lehotu platnosti individuálnych povolení, nechce striktne obmedzovať podmienky len na 5G, keď je zrejme že vývoj v oblasti technológií rýchlo napreduje a o chvíľu môžu byť k dispozícii aj novšie typy sietí.

SWAN a SWAN Mobile: Predložený dokument otvára mnoho otázok, ktoré sú kritické pre ďalší vývoj na slovenskom telekomunikačnom trhu a kroky zvažované a navrhované Úradom budú mať značný vplyv na relevantný trh a na účastníkov trhu. Máme za to, že je nevyhnutné, aby Úrad najskôr analyzoval, či je na trhu efektívna súťaž, akú štruktúru trhu predpokladá Úrad po výberovom konaní, či existuje riziko koncentrácie resp. vytlačenia niektorého z hráčov z trhu. Zároveň by sa mal Úrad vysporiadať s otázkou, či je tu riziko extrémne asymetrického rozdelenia frekvencií. Z predloženého dokumentu nie je jasné, či chce Úrad zachovať počet hráčov na trhu, či chce vstup nového poskytovateľa siete a služieb s vlastnou infraštruktúrou alebo či chce podporiť vznik virtuálnych operátorov. Poukazujeme tiež na skutočnosť, že tiež absentuje prepojenie na štátnu 5G stratégiu. V zmysle platnej právnej úpravy by mal Úrad dôsledne analyzovať pravdepodobné účinky navrhovaných opatrení na súčasné a budúce investície účastníkov trhu.

Stanovisko úradu

Úrad pri príprave podmienok výberového konania vždy zohľadňuje situáciu na trhu elektronických komunikácií. Úrad má za to, že nastavené podmienky výberového konania umožňujú zachovanie súčasného počtu mobilných operátorov na trhu, zároveň ale nebránia vstupu nových účastníkov.

2.2 Pripomienka k bodu 2.2 Účel výberového konania

SWAN a SWAN Mobile: Napriek definovaným cieľom výberového konania Úrad nedefinuje rozvojové kritériá, ani iné parametre, ktorými by zabezpečil efektívne využívanie spektra, čo považujeme za nesprávne. Ako nevyhnutné vnímame podstatne presnejšie zadefinovanie rozvojových kritérií. Efektívne využitie spektra je jedným z hlavných cieľov aukcie definovanej v návrhu výzvy. S týmto však vôbec nekorešponduje postoj Úradu v bode 6.1 návrhu výzvy, kde úrad konštatuje, že dnes ešte nie je schopný tieto kritériá zadefinovať. Materiál je v tejto otázke potrebné dopracovať a zadefinovať čo najpresnejšie hospodársku súťaž podporujúce rozvojové kritériá. Tento názor je plne podporený aj pomerne dlhou dobou platnosti prídely, ktorú Úrad navrhuje až do roku 2040. Pre takto dlhú dobu prídely frekvencií je nevyhnutné poznať presné rozvojové kritériá, ktoré majú priamu väzbu na časové rozloženie investícií do siete. Stanovenie rozvojových kritérií je kritické tak pre podporu hospodárskej súťaže ako aj pre zabezpečenie efektívneho využívania spektra. Nakoľko Úrad plánuje prideliť prídely v niekoľkoročnom predstihu, o to dôležitejšie je, aby boli rozvojové kritériá nastavené tak, aby zabezpečili kontinuitu resp. zlepšenie kvality a rozsahu služieb poskytovaných koncovým užívateľom. Úrad v návrhu neodôvodnil prečo pri navrhovaných rozvojových kritériách nepostupoval rovnako ako pri stanovení rozvojových kritérií v prípade výberového konania na frekvencie v pásme 700 MHz. Tento prístup je v rozpore s definovanými cieľmi výberového konania.

Stanovisko úradu

Úrad trvá na svojom odôvodnení, že v súčasnosti je ťažké zadefinovať rozvojové kritériá, keď nie je zrejmé aké pokrytie 5G službami bude na území SR o pár rokov a kde budú biele miesta. Úrad však bude postupovať pri správe frekvenčného spektra v súlade so zákonom o elektronických komunikáciách, kde v prípade neefektívneho používania frekvencií má nástroje na jeho podporu.

2.3 Pripomienka k bodu 5.1 Formát výberového konania

SWAN a SWAN Mobile: Považujeme za nevyhnutné, aby Úrad stanovil podmienky výberového konania tak, aby dočielil plynulý prechod pri využívaní tohto frekvenčného spektra držiteľmi aktuálnych individuálnych povolení a budúcimi držiteľmi individuálnych povolení. Uvedenému je potrebné prispôbiť aj formu výberového konania, navrhovaná forma aukciou nie je vhodná. Považujeme preto za nevyhnutné, aby Úrad stanovil podmienky výberového konania tak, aby pridelované frekvencie mali možnosť získať všetci aktuálni mobilní operátori, ktorí majú reálny záujem o dlhodobé pôsobenie na trhu a aby vylúčil špekulatívne predkladanie ponúk len za účelom vyblokowania iného hráča z trhu. Aj z tohto dôvodu považujeme za vhodnejší formát výberového konania tzv. súťaž krásy.

Máme za to, že hodnotenie účastníkov výberového konania podľa nasledujúcich kritérií: (a) pripravenosť a časová postupnosť budovania 5G siete a poskytovania 5G služieb (rozvojové kritériá), (b) skúsenosti účastníka s poskytovaním mobilných elektronických komunikačných služieb, (c) rozsah 5G služieb poskytovaných v dražených frekvenčných blokoch, (d) ponúknutá výška jednorazovej úhrady za pridelenie frekvenčných blokov, môže významnou mierou prispieť k naplneniu stanovených cieľov výberového konania.

Stanovisko úradu

Úrad neakceptuje pripomienku na pridelovanie frekvencií prostredníctvom tzv. súťaže krásy. Dočeliť plynulý prechod medzi aktuálnymi a budúcimi držiteľmi individuálnych povolení nie je možné, nakoľko v súčasnosti úrad eviduje 15 držiteľov individuálnych povolení na lokálnej úrovni a s lokálnym pridelovaním frekvencií v tomto frekvenčnom pásme úrad v budúcnosti nepočíta. Pridelovanie frekvencií prostredníctvom aukcie sa zároveň javí ako najtransparentnejší spôsob výberového konania.

2.4 Pripomienka k bodu 5.2 Predmet výberového konania a spektrálny limit

ALPI: Úrad neprihliadol na stanoviská lokálnych prevádzkovateľov vyjadrené v predchádzajúcej verejnej diskusii, požadujúce navýšenie rozsahu pásma pre lokálne (okresné) pridelenie, z dôvodu aby podniky s lokálnou pôsobnosťou mohli poskytovať služby s porovnateľnými parametrami (rýchlosť a pod.) ako podniky s celoštátnou pôsobnosťou. Namiesto navýšenia rozsahu frekvencií pre okresné pridelenie, úrad oproti predloženému návrhu rozsah pre okresné pridelenie znížil, a to až tak, že na tento účel nevyhradil vôbec žiadne frekvencie. Takýmto nastavením podmienok použitia frekvencií v pásme 3,6 GHz úrad úplne odoberá možnosť existujúcim držiteľom frekvencií s okresným pridelením uchádzať sa o používanie tohto pásma po roku 2024/2025.

DSI DATA: Príspevok označený za predmet obchodného tajomstva.

Wircom: Ako lokálny poskytovateľ internetového pripojenia s 18 ročnou históriou a prevádzkovateľ LTE siete v pásme 3,6 GHz vnímame návrhy k pripravovanému výberovému konaniu ako nešťastné zabudnutie Regulačného úradu na existenciu Lokálnych poskytovateľov. Práve Lokálni poskytovatelia desaťročia zabezpečovali a dodnes stále zabezpečujú kvalitné telekomunikačné siete a služby desiatkam tisícov zákazníkov aj v miestach, ktoré neboli a nie sú pre nadnárodné telekomunikačné spoločnosti ekonomicky

zaujímavé. Tržby Lokálnych poskytovateľov zostávajú primárne na Slovensku, kvalitný servis ako aj spôsob kontaktu je v prípade Lokálnych poskytovateľov zákaznícky bližší, osobnejší a podstatne promptnejší.

Uvedeným návrhom Regulačný úrad prakticky pripraví segment Lokálnych poskytovateľov o kvalitatívne konkurenčné frekvenčné prostredie pre poskytovanie svojich služieb bezdrôtovými technológiami. Návrhy týkajúce sa uvoľnenia pásma 2,6 GHz pre segment Lokálnych poskytovateľov narážajú na množstvo technických a ekonomických bariér, ktoré toto pásmo pre navrhovaný účel robí nezaujímavým.

Z titulu uvedených skutočností navrhujeme predĺžiť prechodné obdobie existencie našich technológií po roku 2025 na predmetných frekvenciách, aby v prípade potencionálneho uvoľnenia priestoru v iných pásmach sme mali my, Lokálni poskytovatelia, reálny priestor na poskytovanie kvalitatívne konkurenčných služieb a následne dostatočný čas na migráciu do iných frekvenčných pásiem. V tomto duchu je nutné na vytvorenie tohto priestoru na to myslieť ako na celonárodnej, tak i na lokálnej úrovni a to za primeraných ekonomických podmienok.

Stanovisko úradu

Úrad berie na vedomie stanovisko ALPI a spoločnosti Wircom, ale nemôže ju akceptovať, nakoľko frekvenčné pásmo 3,6 GHz bolo na úrovni Komisie identifikované ako prioritné pásmo pre 5G siete a snahou úradu je v plnej miere podporiť rozvoj nových mobilných technológií v tomto frekvenčnom pásme.

Úrad si je vedomý dôležitosti lokálnych poskytovateľov služieb a stále hľadá možnosti, aby boli uspokojené požiadavky lokálnych prevádzkovateľov sietí a poskytovateľom služieb v inom frekvenčnom pásme.

O2: Spoločnosť O2 Slovakia navrhuje rozšírenie predmetu výberového konania na 400 MHz (3400 – 3800 MHz), teda vrátane pásma 3400-3410 MHz. Sme si plne vedomí potenciálneho rušenia v tomto pásme, ale na základe našich doterajších skúseností to nepovažujeme za neprekonateľný problém. Pásmo má pre majiteľa svoju hodnotu a teda nie je dôvod vylúčenia tejto časti spektra z výberového konania.

ST: Úrad vyňal prvých 10 MHz z dôvodu zabránenia rušeniu vojenských radarov. Po internej diskusii o tomto opatrení, ako aj diskusii s našimi európskymi partnermi a predajcami podporujeme navrhované vyňatie. Súhlasíme s veľkosťou bloku 10 MHz, čo je optimálne pre používanie pásma 3,6 GHz.

Stanovisko úradu

Úrad sa stotožňuje sa s názorom spoločnosti ST a neplánuje rozšíriť predmet výberového konania o frekvencie 3400 – 3410 MHz.

Úrad akceptuje názor spoločnosti O2 na možnosti využitia aj frekvenčného úseku 3400 – 3410 MHz, ale nepovažuje tento frekvenčný úsek za plnohodnotne využiteľný z dôvodu koexistencie mobilných sietí s vojenskými radarmi využívajúcimi frekvenčné pásmo pod 3400 MHz.

O2: Ako je úradu známe, spoločnosť O2 dnes disponuje v tomto pásme 150 MHz. Investovala do technológií nemalé prostriedky a aktívne nimi v súčasnosti obsluhuje desiatky tisíc zákazníkov. Do roku 2025 to však bude vzhľadom na objektívne úsilie O2 násobne viac zákazníkov, možno stovky tisíc. Z tohto dôvodu nám nepríde vhodné a férové, aby úrad nastavil spektrálny limit vo výške 100 MHz, nakoľko týmto krokom nebude mať O2 Slovakia možnosť obhájiť svoj súčasný frekvenčný prídél. Keďže prispôsobenie sa zníženému frekvenčnému prídélu 100 MHz by pre O2 znamenalo nutnosť znížiť kvalitu služieb. Navrhujeme teda zvýšiť spektrálny limit na 150 MHz alebo ak sa úrad nestotožní s touto výškou, tak požadujeme limit vo výške 120 MHz. Zvýšením limitu by zároveň úrad zvýšil motiváciu účastníkov výberového konania a tým aj šance efektívneho pridelenia frekvencií z pohľadu príjmov štátu.

Ak by sa aj úrad nestotožnil s vyššie uvedenou požiadavkou na navýšenie spektrálneho limitu, navrhujeme možnosť navýšenia spektrálneho stropu v prípade, ak ponuka bude prevažovať nad dopytom. Cieľom by bolo zabránenie nepridelenia niektorých blokov.

Mimo vyššie uvedeného žiadame upresniť, či sa spektrálny limit vzťahuje iba na predmetnú aukciu, alebo na celé obdobie platnosti prídélu spektrálnych blokov do roku 2040. V prípade ak sa jedná o limit až do konca platnosti prídélu, spoločnosť O2 Slovakia s takýmto návrhom zásadne nesúhlasí. Na základe plánov predstavených na pôde Európskej únie a konferenciách za účasti významných trhových aktérov vieme, že v horizonte do roku 2040 bude nutné zdieľanie frekvencií a táto podmienka by takéto konanie znemožňovala. Zdieľanie frekvencií je vnímané ako jeden z oporných bodov pre efektívne využitie spektra, svedčí o tom aj Kódex (čl. 45(2)(e) a 46(1))

Ako zásadnú pripomienku spoločnosť O2 Slovakia uvádza potrebu zavedenia minimálneho objemu nákupu frekvenčných blokov vo výške 80 MHz. Ak nebude zavedený minimálny objem nákupu, hrozí, že príde k rozdrobeniu spektra, čo považujeme za nežiaduce.

SWAN a SWAN Mobile: Navrhujeme stanoviť obmedzenie frekvenčného rozsahu prideleného pre podnikateľskú skupinu, ktorej členom je podnik: *„Obmedzenie frekvenčného rozsahu prideleného podniku a jeho spriaznenej osobe je 100 MHz. Pre tieto účely spriaznená osoba znamená akúkoľvek právnickú osobu, v ktorej má podnik priamo alebo nepriamo (napr. prostredníctvom svojej ovládanej osoby alebo ovládajúcej osoby (ako sú definované v § 66a Obchodného zákonníka)) (i) akýkoľvek podiel na hlasovacích právach, (ii) akýkoľvek podiel na základnom imaní spoločnosti, alebo (iii) akýkoľvek počet akcií.“*

Rovnako je potrebné vysporiadať sa so situáciou, aby sa frekvenčný strop neobchádzal prostredníctvom inštitútu prenájmu práv na používanie frekvencií, a to formou zákazu takéhoto prenájmu po dobu najmenej 5 rokov od účinnosti prídélu, ideálne však natrvalo, t. j. po celú dobu platnosti tohto prídélu.

Máme však za to, že je vhodné nastaviť frekvenčný strop nie len pre výberové konanie, ale plošne v rámci Plánu využívania frekvenčného spektra počas celej doby platnosti frekvenčného prídélu.

Stanovisko úradu

Úrad neakceptuje pripomienku spoločnosti O2 na navýšenie spektrálneho limitu na úroveň 150 MHz, resp. 120 MHz. Spektrálny limit úrad stanovil jednak s cieľom podpory nových služieb, kde ideálny rozsah frekvencií pre 5G bol stanovený na úrovni 80-100 MHz, ako aj s cieľom podpory hospodárskej súťaže, aby predmetné frekvencie mohol získať čo najväčší počet uchádzačov.

Úrad ale akceptuje pripomienku spoločnosti O2 a v prípade, že ponuka bude prevyšovať dopyt úrad navýši spektrálny limit na úroveň 140 MHz.

Úrad akceptuje aj pripomienku na zavedenie obmedzenia pre minimálny nákup frekvencií v objeme 80 MHz, čo predstavuje podľa rozhodnutia Komisie EÚ 2019/235 optimálne množstvo spektra na efektívne zavádzanie bezdrôtových širokopásmových služieb 5G.

Úrad plánuje zaviesť predmetný spektrálny limit na dlhšie obdobie. V rámci individuálnych povolení obmedzí možnosť prevodu alebo prenájmu práv v prípade prekročenia spektrálneho limitu. Vzhľadom na dlhú dobu platnosti vydávaných individuálnych povolení však zavedie možnosť túto podmienku prehodnotiť a po verejnej konzultácii aj zmeniť danú podmienku v individuálnych povoleniach v prípade zmeny na trhu alebo nových okolností, ako je aj perspektíva zdieľania frekvenčného spektra. Úrad v plnej miere podporuje zdieľanie frekvenčného spektra, ako aj jeho efektívne využívanie, ale nemalo by znevýhodňovať niektorý subjekt na trhu elektronických komunikácií.

Snahou úradu zabrániť špekulatívnemu získavaniu frekvencií prostredníctvom iných subjektov a obchádzaniu nastavených pravidiel. Zavedenie určitého stropu aj v Prílohe k plánu využívania frekvenčného spektra, ako navrhuje spoločnosť SWAN, je predmetom inej Verejnej konzultácie, kde sa s ňou úrad aj vysporiada.

Orange: Úrad v časti 5.2 návrhu výzvy stanovuje ako predmet výberového konania frekvencie z frekvenčného úseku 3410 – 3800 MHz využiteľné pre celé územie SR. Frekvencie budú pre účely výberového konania rozdelené do 39 abstraktných aukčných blokov o veľkosti 10 MHz. Za vhodnejšie považujeme rozdelenie frekvenčného spektra do dvoch kategórií abstraktných aukčných blokov:

Kategória A – 4 abstraktné aukčné bloky o veľkosti 80 MHz

Kategória B – 7 abstraktných aukčných blokov o veľkosti 10 MHz

Navrhované rozdelenie zabezpečuje každému víťaznému účastníkovi výberového konania minimálny blok o veľkosti 80 MHz, ktorý je zároveň považovaný za minimálne množstvo spektra vhodného na poskytovanie 5G služieb. Rozdelenie spektra na 80 MHz bloky zabezpečí predísť situácii, že ak by mala u ktoréhokoľvek účastníka výberového konania nastať strategická redukcia dopytu na menej ako 80 MHz pásma významná časť frekvenčného spektra by mohla zostať nepredaná. V neposlednom rade rozdelenie spektra na 80 MHz bloky predíde špekulatívnemu podávaniu ponúk na menšie ako minimálne vhodné bloky a bude predchádzať neefektívnemu drobeniu spektra.

Slovanet: Úrad zvažuje výberové konanie zrealizovať pri definovanej veľkosti jednotlivých abstraktných aukčných blokov je 10 MHz. Takto definovaná hodnota aukčného bloku nekorešponduje s vykonávacím rozhodnutím Komisie č. (EU) 2019/235 zo dňa 24.01.2019 o zmene rozhodnutia 2008/411/ES, pokiaľ ide o aktualizáciu príslušných technických podmienok týkajúcich sa frekvenčného pásma 3,6 GHz.

Navrhujeme frekvenčné pásmo 3410 – 3800 rozdeliť na konkrétne väčšie aukčné bloky.

Najmä navrhujeme, aby sa úrad vrátil k pôvodnému návrhu rozdelenia pásma na 360MHz celoslovensky a 40 MHz regionálne, čo umožní širšiu účasť na výberovom konaní.

Wircom: Dnes a rovnako aj v budúcnosti sú pre tieto účely ťažko použiteľné 10 MHz frekvenčné bloky. Táto „šírka“ pásma nedokáže nasýtiť predpoklady pre poskytovanie kvalitatívne dostatočných služieb.

Stanovisko úradu

Úrad ako uviedol vyššie plánuje umožniť navýšenie spektrálneho limitu v prípade ak ponuka bude prevyšovať dopyt. Takéto nastavenie by mohlo zabrániť situácií ktorá by viedla k nepredaniu určitej časti spektra.

Úrad zároveň neakceptuje pripomienku na navýšenie veľkosti aukčných blokov a ponechá ich rozdelenie do 39 blokov o veľkosti 10 MHz. V priradovacej fáze úrad zabezpečí aby každý účastník výberového konania získal súvislý blok frekvencií a preto ani nepredpokladá, že by došlo k drobeniu spektra. Zároveň ale nepredpokladá, že rozdelenie aukčných blokov na 10 MHz úseky bude aj výsledkom výberového konania.

Úrad zároveň neakceptuje pripomienky spoločnosti Slovanet na zachovanie regionálnej časti frekvenčného pásma. Frekvenčné pásmo 3,6 GHz bolo na úrovni Komisie identifikované ako prioritné pásmo pre 5G siete a snahou úradu je v plnej miere podporiť rozvoj nových mobilných technológií v tomto frekvenčnom pásme. Úrad zároveň stále pracuje na uspokojení požiadaviek lokálnych prevádzkovateľov sietí v inom frekvenčnom pásme.

SWAN a SWAN Mobile: Navrhujeme, aby Úrad už vopred jasne vymedzil všetky bloky (teda 3x 100 MHz blok a 1x 90 MHz blok), ako aj umiestnenie 90 MHz bloku v draženom pásme (t. j. aby došlo k vypusteniu aktuálne plánovanej prvej fázy aukcie). Súčasne zastávame názor, že blok o šírke 90 MHz by mal byť umiestnený v časti od 3 600 do 3 700 MHz, a to pre prípad, že by došlo k jeho vydraženiu záujemcom, ktorý ho má pridelený aj v súčasnosti. Nebolo by tak potrebné obmedzovať a zaťažovať užívateľov služieb v tomto pásme nevyhnutným a nákladným preladením respektíve výmenou použitých sieťových zariadení.

Na základe podmienok používania frekvenčného pásma 3600 – 3800 MHz stanovených po výberovom konaní v roku 2014 napr. SWAN, a.s. nakúpil technológiu vybavenú pásmovými filtermi 3600-3680 MHz, aby vyhovel požiadavke maximálneho vyžiarového výkonu EIRP na okraji prideleného frekvenčného bloku. Vďaka riešeniu s pásmovými filtermi SWAN, a.s. nezaznamenal výrazne rušenie z okolitého spektra počas prevádzky technológie LTE. Pásmové filtre zároveň výrazne obmedzili EIRP mimo svojho vyhradeného frekvenčného bloku a zabezpečili minimalizáciu rušenia v susedných frekvenčných pásmach bez nutnosti

použitia guard bandu. Tieto filtre sú pevnou súčasťou rádiovej jednotky a deinštalácia pásmového filtra je možná iba vo výrobní fabrike dodávateľa v lehote niekoľkých mesiacov. Z dôvodu ochrany investícií je preto nevyhnutné, aby podmienky výberového konania umožňovali uchádzať sa priamo o konkrétne frekvenčné bloky. Z pohľadu efektívneho využívania spektra považujeme za nevyhnutné, aby Úrad pri nastavovaní podmienok výberového konania zohľadnil, v ktorej časti spektra 3400 – 3800 MHz má ten ktorý operátor dnes pridelené frekvencie. Je za tým tiež pragmatický dôvod ochrany už preinvestovaných prostriedkov do technológie použitej v tomto pásme. Žiaden operátor nebude investovať do technológie v súčasnosti, ak je tam vysoký predpoklad, že o 5 rokov frekvenčný prídel v dnes ním využívaní časti pásma už nebude mať.

Stanovisko úradu

Úrad chápe pripomienku spoločnosti SWAN, ale nemôže držiteľom súčasných frekvenčných prídelov garantovať ich zotrvanie aj do budúcnosti. Rovnako úrad očakáva zmeny v držiteľoch individuálnych povolení, nakoľko frekvencie bude prideľovať celoplošne pre mobilné služby. Úrad nemôže akceptovať pripomienku spoločnosti SWAN.

2.5 Pripomienka k bodu 5.3 Priebeh výberového konania

Orange: V časti 5.3 návrhu výzvy úrad navrhuje tri fázy aukcie. S prihliadnutím na náš návrh v bode 2.1 navrhujeme aukčnú fázu rozložiť na viaceré aukčné fázy, kde:

Aukčná fáza 1 – účastníci budú podávať ponuky na abstraktné aukčné bloky Kategória A

Aukčná fáza 2 - účastníci budú podávať ponuky na abstraktné aukčné bloky Kategória B

Aukčná fáza 3 – v prípade, že po ukončení Aukčnej fázy 2 zostane akákoľvek časť nepredaného spektra úrad úplne uvoľní pravidlo spektrálneho limitu, t.j. maximálne množstvo frekvencií z frekvenčného pásma 3,6 GHz, ktoré môže byť pridelené jednému podniku a účastníci, ktorí v predchádzajúcej fáze získali 100 MHz frekvenčného spektra budú môcť podávať ponuky na zvyšné spektrum usporiadané do 10 MHz blokov so zachovaním úvodnej vyvolávacej ceny.

Stanovisko úradu

Úrad neakceptuje pripomienku na úpravu veľkosti aukčných blokov. Ale, ako uviedol vyššie, umožní navýšenie spektrálneho limitu v prípade nízkeho dopytu a upraví aukčný poriadok v tomto zmysle.

2.6 Pripomienka k bodu 5.8 výška jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií

ST: ST nemôže súhlasiť s navrhovanou výškou vyvolávacej ceny a považuje ju za príliš vysokú. Ako uvádzame v priloženom dokumente "Referenčné hodnoty 3,6 GHz Slovensko", navrhovaná vyvolávacia cena je výrazne vyššia ako vyvolávacie ceny uplatňované v Európe od roku 2017, keď bolo frekvenčné spektrum 3,6 GHz pridelené na mobilné využitie.

Aj porovnanie vyvolávacích cien SK s výslednými cenami iných krajín za rovnaké obdobie ukazuje, že ceny v SK sú v hornom rozsahu referenčnej hodnoty. Napriek tomu a v záujme objasnenia metodiky určenia vyvolávacích cien a vyhnutia sa potenciálnym otázkam ST

považuje za relevantné, aby boli do referenčnej vzorky zaradené iba historické vyvolávacie ceny aukcií. Predchádzajúce aukcie poukazujú na to, že stanovenie vyšších vyvolávacích cien na základe referenčných hodnôt výsledných cien aukcií výrazne zvyšuje riziko, že celé ponúkané spektrum nebude predané. Na druhej strane použitie posledných vyvolávacích cien pre stanovenie správneho cenového bodu pre nadchádzajúcu aukciu a dokonca aj s pomerne konzervatívnym prístupom k nim, poskytuje priestor pre relevantné zisťovanie trhových cien v aukcii, čo umožňuje uchádzačom zlepšiť individuálne očakávania týkajúce sa pravdepodobnej hodnoty frekvenčného spektra a tým pádom, zodpovedajúcim spôsobom upraviť svoju ponukovú stratégiu.

Okrem toho, berúc do úvahy skutočnosť, že frekvencie sa budú môcť používať až od septembra 2025, z ekonomického hľadiska je primeraná zľava na vyvolávacie ceny až do výšky 30 – 40 %. Totiž účtovníctvo úspešných účastníkov bude okamžite zaťažené celou sumou, a to aj napriek prípadnému odkladu časti platby, ktorý sa týka len cash-flow.

Slovanet: Máme za to, že navrhovaná/požadovaná výška jednorazovej úhrady za abstraktný frekvenčný blok nezodpovedá hodnote daného pásma pre krajinu akou je Slovenská republika. Úrad udáva, že vychádzal z cien stanovených pre frekvenčne pásmo 3,6 GHz v iných krajinách Európskej únie, pričom zohľadnil okrem iného dĺžku platnosti individuálnych povolení a situáciu na domácom trhu. Akým spôsobom a v akom rozsahu prihliadal napríklad na počet obyvateľov Slovenskej republiky v porovnaní s ostatnými krajinami, z ktorých cien za dané frekvenčné pásmo vychádzal ako z referenčných nie je z dokumentu známe. Celkovo nie je jasné, akým spôsobom úrad dospel k číslu 1.600.000 EUR za frekvenčný blok. Nie je preto jasné, či takto určená cena vychádza z objektívnych kritérií, či zohľadňuje podmienky trhu a či nezvýhodňuje väčšie podniky na úkor menších, ktoré by boli fakticky z výberového konania vylúčené už určením neprimerane vysokej vyvolávacej ceny. Takýto nejasný popis spôsobu, akým došlo k určeniu vyvolávacej ceny preto podľa nášho názoru nespĺňa požiadavku na objektívnosť, transparentnosť a odôvodnenosť (§11 ods. 1 ZoEK), naopak, môže vyvolávať pochybnosti o nediskriminačnom prístupe k prideleniu frekvencií.

Z uvedeného dôvodu sme toho názoru, že úrad mal vychádzať pri určení ceny z cien za toto frekvenčné pásmo získaných predchádzajúcich výberových konaniach a od nich odvodiť aj vyvolávaciu cenu. Minimálne by však mal úrad zverejniť spôsob akým dospel k výpočtu vyvolávacej ceny, čím by došlo k stransparentneniu celého procesu a zároveň by bolo podnikom umožnené vzniesť relevantné výhrady k spôsobu výpočtu.

V konečnom dôsledku platí, že cena za frekvenčný blok by mala byť určená tak, aby bola zabezpečená možnosť čo najširšej účasti subjektov na aukcii, pričom skutočnú trhovú hodnotu frekvenčného bloku určí aukcia ako stret ponuky a dopytu. Určením neprimerane vysokej vstupnej ceny pritom skôr dôjde k zúženiu a obmedzeniu súťaže.

Stanovisko úradu

Úrad čiastočne akceptuje pripomienku spoločnosti ST a Slovanet na úpravu vyvolávacích cien. Vyvolávacie ceny boli stanovené na základe benchmarku výsledných cien, pričom ale zohľadňujú situáciu na trhu, stanovené rozvojové kritéria, lehotu platnosti povolení, atď. Úrad samozrejme bral do úvahy aj počet obyvateľov v jednotlivých krajinách a pridelené množstvo spektra. Nakoľko ale úrad očakáva vyššie ponuky v priradovacej fáze aukcie, vyvolávacie ceny mierne upraví smerom nadol.

Úrad zároveň nesúhlasí s pripomienkou spoločnosti Slovanet, že by „mal vychádzať pri určení ceny z cien za toto frekvenčné pásmo získaných predchádzajúcich výberových konaniach a od nich odvodiť aj vyvolávaciu cenu“. Vzhľadom na technologický vývoj a iný spôsob využitia pridelených frekvencií úrad sa nemôže s touto pripomienkou stotožniť ani ju akceptovať.

Úrad zároveň chápe pripomienku ohľadom platby vzhľadom na začatie používania pridelených frekvencií. Preto rozdelil platbu do viacerých častí / splátok. Vzhľadom na lehotu pridelenia frekvencií a limitovaných rozvojových kritérií úrad neuvažuje so zavedením zľavy z vyvolávacích cien.

2.7 Pripomienka k bodu 6 Podmienky spojené s vydaním individuálnych povolení

O2: Žiadame špecifikovať, ako budú podmienky spojené s vydávaním individuálnych licencií nastavené. Najmä, či spektrálny strop bude platiť aj pri prevode, či prenájme frekvenčného bloku. Taktiež žiadame špecificky určiť, v akej lehote bude možný prenájom alebo prevod pridelennej časti spektra.

Stanovisko úradu

Úrad plánuje obmedzovať prevod a prenájom práv vyplývajúcich z predelenia frekvencií v prípade, ak by mohlo dôjsť k prekročeniu spektrálneho limitu.

Spektrálny limit nebude súčasťou Prílohy k plánu využívania frekvenčného spektra, ale bude uvedený vo vydaných individuálnych povoleniach. V prípade ak by došlo k jeho prekročeniu formou prevodu alebo prenájmu práv, úrad takýto prevod / prenájom zamietne.

Úrad si však vyhradzuje právo, v prípade zmeny na trhu alebo zdieľania frekvencií túto podmienku po predchádzajúcej verejnej konzultácii upraviť. Vzhľadom na lehotu platnosti individuálnych povolení akceptuje, že situácia na trhu sa v budúcnosti môže zmeniť.

2.8 Pripomienka k bodu 6.1 Podmienky pridelenia frekvencií

ALPI: Členovia ALPI sú znepokojení, že navrhované podmienky pre využívanie frekvencií sú viazané výhradne na mobilné siete 5G, čo je v rozpore s požiadavkami na efektívne využívanie frekvenčného spektra.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že je vylúčené iné využitie frekvencií ako v mobilných sieťach 5G. Stanovenie minimálneho rozsahu vybudovania siete na jeden prístupový bod v rámci okresu je pritom také malé, že sieť, ktorá by formálne splnila toto kritérium, by zároveň nebola schopná reálne zabezpečiť mobilitu služby. Z existujúcich držiteľov pásma pravdepodobne každý v tomto pásme poskytuje pevné služby. Prechod k mobilným službám v budúcnosti je možný (pravdepodobný), no s ohľadom na súčasné použitie sa javí vhodné umožniť využitie frekvencií na poskytovanie pevných aj mobilných služieb.

Ak by nebola stanovená podmienka, že frekvencie musia byť využívané v mobilných sieťach 5G, o frekvenčné pásmo by sa mohli uchádzať aj ďalší záujemcovia, ktorí nie sú držiteľmi iných frekvencií potrebných pre mobilné siete a mohli by pásmo použiť na používanie pevného pripojenia - v súčasnosti spravidla fixné LTE a budúcnosti pravdepodobne fixné 5G.

ALPI má za to, že stanovenie podmienky využitia konkrétnej technológie a technických noriem je v rozpore s efektívnym využívaním frekvenčného spektra, tak ako ho popisuje úrad v bode 2.4 návrhu, a teda je v rozpore aj s deklaroványm účelom výberového konania. Nie je možné deklarovať ako jeden z účelov výberového konania podporu efektívneho využívania frekvenčného spektra a uviesť, že je potrebné rešpektovať princípy technologickej neutrality, ktorá podľa zákona neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie, a na druhej strane stanoviť podmienky využívania frekvencií s konkrétnou technológiou a podľa konkrétnych špecifikácií.

Členovia ALPI preto žiadajú úrad, aby upravil podmienky na využívanie frekvencií tak, že bude rešpektovať princípy technologickej neutrality uvedené v bode 2.4 návrhu, ako aj ust. § 11 ZEK, podľa ktorého technologická neutralita neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie.

DSI DATA: Príspevok označený za predmet obchodného tajomstva.

HMZ: Spoločnosť HMZ RÁDIOKOMUNIKÁCIE spol. s r.o. si uvedomuje budúce určenie pásma 3,6 GHz pre celoplošný prídelenie. Spoločnosť HMZ RÁDIOKOMUNIKÁCIE spol. s r.o. však má za cieľ ochrániť svoje investície vynaložené do výstavby LTE sietí, keďže frekvenčné pásmo 3,6 GHz má byť podľa aktuálneho znenia výzvy od roku 2025 určené výlučne pre 5G siete, čo priamo ohrozuje kontinuitu aktuálne poskytovaných služieb spoločnosti HMZ RÁDIOKOMUNIKÁCIE spol. s r.o. v predmetnom frekvenčnom pásme.

Požadujeme úpravu podmienok výberového konania nasledovným spôsobom:

1. Umožnenie koexistencie LTE a 5G siete vo frekvenčnom pásme 3,6 GHz minimálne do roku 2029 – prechodné obdobie (zachovanie sieťovej neutrality);
2. Zmenu štruktúry rámca pre 5G siete tak, aby bola možná koexistencia 4G a 5G sietí vo frekvenčnom pásme 3,6 GHz. (zmenu rámca A na rámec B na základe dokumentu CEPT ECC (20)03); a
3. Zmenu rozdelenia frekvencií pre účely výberového konania do 4 konkrétnych aukčných blokov.

O2: V bode 6.1 Úrad špecifikuje využitie frekvencií pre mobilné 5G siete, avšak ohľadnúc na plány Európskej únie a taktiež podmienky v iných členských štátoch, navrhujeme upraviť podmienky využitia na „5G a vyššie technologické štandardy.“ Keďže by licencie mali platiť až do 31.12.2040, je dôležité zohľadniť možnosť technologického vývoja a zavádzania 6G a 7G pripojenia. Toto tvrdenie je zrejmé aj z dokumentu Digitálny Kompas 2030, kde je vytýčený cieľ pokrytia všetkých európskych domácností gigabitovou 5G sieťou do roku 2030 a vývoj 6G počas nasledovných rokov. Existuje predpoklad TDD synchronizácie 5G a 6G, prípadne 7G alebo možnosť kompromisnej synchronizácie (podobný model ako ten uplatnený v Českej republike pre 4G a 5G v 3,6 GHz).

Spoločnosť O2 Slovakia vidí vzhľadom na parametre frekvenčného pásma 3,6 GHz za neadekvátne a nedostatočné stanoviť rozvojové kritérium len na úrovni jedného prístupového bodu v každom okrese SR. Uvítali by sme navýšenie prístupových bodov tak, aby pokrytie dávalo ekonomický zmysel, čo určite neznamená jeden prístupový bod v jednom okrese. Zároveň považujeme za dôležité predchádzať špekulatívnemu nákupu frekvenčných blokov v tomto pásme. Pokiaľ je teda cieľom výberového konania zabezpečiť efektívne využívanie frekvencií pre celé územie SR a sprístupnenie benefitov 5G sietí pre obyvateľov, podnikateľov

a verejnú správu po celom území čo najskôr, očakávame róznejšie požiadavky zo strany RÚ – na zváženie dávame stanovenie povinnosti výstavby konkrétneho množstva stoviek BTS v definovaných intervaloch (napríklad 5 rokov). O tejto veci sme pripravený viesť odbornú diskusiu s úradom s cieľom dopracovať sa k relevantnému a zmysluplnému kritériu.

ST: Úrad navrhuje využitie dražených frekvencií len pre 5G po ich pridelení od 1.9.2025. Podporujeme tento návrh, o ktorom si myslíme, že je lepší pre koordináciu medzi podnikmi.

Navrhovaná povinnosť vybudovať jeden prístupový bod na okres znamená minimálne 79 lokalít, ktoré sa majú vybudovať do konca roku 2028. Za súčasného stavu považujeme takéto rozvojové kritérium za náročné, ale stále uskutočniteľné a primerané, berúc do úvahy uložené povinnosti z predchádzajúcich aukcií a potrebu výrazne modernizovať existujúcu kapacitu backhaulových a chrbticových sietí pred tým, ako sa začne výstavba 5G v menej rozvinutých častiach krajiny.

Napriek tomu rozumieme a súhlasíme s Úradom, že je veľmi ťažké definovať primerané rozvojové kritéria v tomto čase. Preto opätovne vyzývame Úrad na odloženie aukcie na rok 2024, kedy by bolo možné predvídať technologický rozvoj a v súlade s tým nastaviť primeranú stratégiu. To by bolo prospešné aj pre Slovensko ako súčasť významného ekonomického priestoru (napr. automobilový priemysel atď). Za účelom zabezpečenia relevantného zohľadnenia vývoja v oblasti elektronických komunikácií by sa podľa nášho názoru mala aukcia uskutočniť až tesne pred uplynutím súčasných pridelov v tomto pásme.

SWAN a SWAN Mobile: So značným znepokojením vnímame skutočnosť, že regulátor v návrhu podmienok výberového konania nerešpektuje kľúčový princíp technologickej neutrality a to napriek skutočnosti, že v časti návrhu Úrad konštatuje, že pre zabezpečenie efektívneho využívania frekvenčného spektra je potrebné rešpektovať princípy technologickej neutrality a neutrality služieb. Nie je preto čitateľný zámer Úradu, prečo limitovať využívanie frekvencií len na 5G. Uvedené sa prejavuje predovšetkým zákazom používať aktuálne nasadenú 4G TDD technológiu, a to zákazom použitia B-frame synchronizácie v 5G sieťach a explicitným vyjadrením, že spektrum má byť využité v mobilných sieťach 5G. Takýto krok pritom Úrad nijako relevantne neodôvodňuje a je v rozpore s konštatovaním Úradu v dokumente „Verejná diskusia o budúcom využívaní frekvenčného pásma 3400 – 3800 MHz – vyhodnotenie“ zo dňa 21.12.2020, o jeho snahe umožniť kontinuálne používanie frekvencií, technológie LTE“. Požadujeme, aby Úrad primárne vôbec neprikráčoval k technologickým obmedzeniam tohto druhu, t. j. na konkrétnu technológiu a rešpektoval princíp technickej neutrality a neutrality služieb. Ak už k nim na základe konkrétnych a transparentne uvedených dôvodov prikróčí, je nevyhnutné stanoviť aspoň prechodné obdobie v trvaní minimálne do 31.12.2028, aby existujúca 4G TDD technológia mohla prevádzkovo dožiť aj po roku 2025, čiže určiť na toto prechodné obdobie 4G TDD kompatibilnú synchronizáciu B-frame, a zároveň nevyžadovať počas prechodného obdobia od roku 2025 striktné použitie 5G technológie a tým zabrániť vypnutiu už nasadenej 4G TDD technológie. Okrem absencie akéhokoľvek odôvodnenia porušenia princípu technologickej neutrality je potrebné zabezpečiť aj ochranu už vynaložených investícií operátorov do 4G sietí.

Považujeme za nevyhnutné, aby Úrad stanovil podmienky využívania pridelovaných frekvencií tak, aby predišiel situáciám, kedy by museli operátori už nainštalovanú napr. 4G technológiu demontovať. Máme za to, že všetky technológie spĺňajúce príslušné 3GPP štandardy by malo byť možné používať aj po roku 2025, inak dôjde k veľkým finančným stratám. Máme za to, že

snaha Úradu o podporu budovania 5G sietí sa dá zabezpečiť tvrdým nastavením rozvojových kritérií pre výstavbu 5G sietí (napr. vonkajšie pokrytie 50% obyvateľstva SR signálom sietí využívajúcich pridelené frekvencie už v prvom roku začatia využívania pridelených frekvencií, povinnosť pokryť špecifické územia, download rýchlosti na zákazníka), pričom operátor bude mať možnosť využívať aj iné technológie spĺňajúce 3GPP štandardy. Ak Úrad pri nastavovaní podmienok plánovaného výberového konania zoberie do úvahy aj aktuálne prídely operátorov v tomto pásme, bude môcť rozvojové kritériá nastaviť ešte prísnejšie vzhľadom na predpokladaný fakt, že všetci operátori budú mať možnosť budovať 5G siete vo väčšom rozsahu už od roku 2021.

V zmysle predloženého dokumentu majú byť predmetné frekvencie určené pre využitie v mobilných sieťach 5G. Úrad taktiež prejavil ambíciu prikázať také vybavenie siete, aby do 31.12.2028 spĺňala požiadavky na služby uvedené v špecifikácii ETSI TS 122 261 (3GPP TS 22.261) pre Release 16 alebo vyšší. Tieto podmienky nerešpektujú princíp technologickej neutrality a neutrality služieb, na ktorý sa samotný Úrad v návrhu výzvy odvoláva a ktorý stanovuje aj Európsky kódex elektronických komunikácií. Úrad navyše presne nedefinuje, čo presne splnenie požiadaviek na služby uvedené v danom release 3GPP znamená a podľa akých kritérií by bol súlad zo strany Úradu kontrolovaný resp. vynucovaný, čo pre budúcich držiteľov prídelení znamená právnu neistotu. Pokiaľ Úrad bude trvať na ponechaní povinnosti využiť pridelené frekvencie v mobilných sieťach 5G s požiadavkou na nasadenie Release 16 a vyššie, môže to znamenať diskrimináciu tých podnikov, ktoré nie sú držiteľom frekvencií v iných frekvenčných pásmach (napr. 700 MHz), čo je v rozpore s povinnosťou Úradu konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Rovnako tak považujeme za v rozpore s princípmi transparentnosti a právnej istoty stanoviť podmienky využívania frekvencií s odkazom na štandard 3GPP, ktorý ku dňu pridelenia frekvencií nebude ešte známy a teda nie sú zrejme parametre, ktoré definuje (Release vyšší ako Release 16) Považujeme za nevyhnutné, aby Úrad v súlade s aktuálne platnou legislatívou ako aj Európskym kódexom elektronických komunikácií rešpektoval pri stanovovaní podmienok využívania frekvencií princíp technologickej neutrality a neutrality služieb ako aj princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti.

Stanovisko úradu

Úrad akceptuje pripomienku spoločnosti O2 na špecifikovanie možnosti nasadenia technológií 5G a vyššie. Úrad špecifikovanie konkrétnych štandardov 5G nepovažuje za nerešpektovanie technologickej neutrality ale podporu budovania služieb a sietí, pre ktoré je toto frekvenčné pásmo prioritne určené. Akceptuje ale pripomienku spoločnosti Slovanet a SWAN poukazujúcu na využívanie štandardov LTE v súčasných sieťach a upraví podmienky synchronizácie a budovania sietí tak, aby bolo možné využívať aj nižšie technológie ako LTE. Úrad túto pripomienku akceptuje aj vzhľadom na príspevok spoločnosti HMZ a možnosti dohody medzi lokálnymi a celoplošnými prevádzkovateľmi sietí a možnosti ďalšieho poskytovania služieb. Úrad však trvá na pridelovaní predmetných frekvencií primárne pre mobilné služby.

K pripomienkam na nedostatočné rozvojové kritériá (prístupový bod v každom okrese) spoločnosťou O2 a Slovanet úrad uvádza, že cieľom nebolo stanovovať prísne rozvojové kritériá, ale podporiť budovanie sietí minimálne v každom okrese. Úrad si je vedomý, že jedna

BTS nie je postačujúca na zabezpečenie služieb koncovým užívateľom a predpokladá, že takéto množstvo neuspokojí ani poskytovateľov elektronických komunikačných služieb. V prípade nových subjektov má ale za to, že táto podmienka je primeraná, ako uvádza aj spoločnosť ST.

K pripomienky HMZ k rozdeleniu aukčných blokov úrad opätovne uvádza, že neplánuje meniť veľkosti navrhovaných aukčných blokov. Zavedie ale minimálny objem spektra, ktorý si musí účastník výberového konania kúpiť.

Orange: Úrad sa v časti 6.1 návrhu podmienok pridelenia frekvencií venuje časti stanovenia podmienok vysielania v prihraničných oblastiach. V tejto časti je treba poukázať na fakt, že i keď sú všetky uvádzané dohody technicky správne a sú podnes v platnosti, ich dodržanie nie je postačujúce na efektívne poskytovanie 5G služieb v prihraničných oblastiach.

V oblasti medzinárodnej koordinácie chceme úrad požiadať o maximálnu mieru angažovanosti v dosiahnutí cezhraničných dohôd o synchronizácií sietí medzi operátormi. Podľa našich vedomostí napríklad podobný proces dohovorov za účasti regulačných autorít a operátorov vo Francúzku, Švajčiarsku a Nemecku trval niekoľko mesiacov.

Do pozornosti dávame aj v súčasnosti konzultovaný ECC report 331 (Efficient usage of the spectrum at the border of CEPT countries between MFCN TDD networks in the frequency band 3400-3800 MHz). Na základe tohto reportu sa očakáva revízia odporúčania ECC Recommendation (15)01, ktorá by v tejto oblasti tiež mala byť nápomocná v dosiahnutí dohôd v cezhraničnej koordinácii.

Stanovisko úradu

Úrad berie na vedomie pripomienku spoločnosti Orange na úpravu podmienok v prihraničných oblastiach a možnosti cezhraničnej synchronizácií sietí. Ako však sama uvádza dokument v súčasnosti prechádza procesom konzultácií a nie je ani ukončená revízia odporúčania ECC Recommendation (15)01. Úrad bude spolupracovať so susednými administráciami a v prípade zmien podmienok používania frekvencií v prihraničných oblastiach uskutoční aj úpravu individuálnych povolení.

Slovanet: Máme za to, že stanovením konkrétneho typu komunikačnej siete úrad prinajmenšom upustil od doteraz zaužívaných zvyklostí striktne dodržiavať technologickú neutralitu.

Samotný úrad pritom v rámci Výzvy cituje § 11 ods. 2 v zmysle ktorého okrem iného „úrad prihliada na technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie“. Taktiež v bode 2.4 Podpora efektívneho využívania frekvenčného spektra úrad uvádza: „ ... Pre zabezpečenie efektívneho využívania frekvenčného spektra je potrebné rešpektovať princípy technologickej neutrality a neutrality služieb. Tieto princípy zaručujú, že frekvenčné spektrum bude využívané technológiou a službami, ktoré sú z pohľadu maximalizácie jeho úžitku najvýhodnejšie pre podniky, ktoré využívajú frekvenčné spektrum na poskytovanie elektronických komunikačných služieb, ako aj z pohľadu užívateľov, koncových užívateľov a spotrebiteľov, ktorí tieto služby používajú. Zároveň zabezpečujú nezávislosť podmienok využívania frekvenčného spektra voči

prípadným budúcim zmenám požiadaviek zákazníkov alebo technologických možností zabezpečovania služieb.“

V neposlednom rade taktiež podľa § 32 ods. í písm. b) ZoEK platí, že úrad je oprávnený určiť i individuálnom povolení „povinnosť poskytovať službu alebo používať typ technológie, pre ktoré sú pridelené frekvencie určené, vrátane prípadných požiadaviek na pokrytie a kvalitu, ak takéto povinnosti ustanovuje národná tabuľka frekvenčného spektra alebo plán využívania frekvenčného spektra“.

Podľa Národnej tabuľky frekvenčného spektra je pritom dané pásmo 3400 – 3800 MHz určené pre pevné služby elektronickej komunikačnej siete typu Bod-multibod, MFCN, TRA-ECS a/alebo pohyblivé služby elektronickej komunikačnej siete typu MFCN, TRA-ECS. A súčasne podľa platnej prílohy k plánu využívania frekvenčného spektra pre dané frekvenčné pásmo je definovaná možnosť pohyblivej/pevnej služby v elektronických komunikačných sieťach MFCN.

Rovnako tak nové navrhované znenie Prílohy č. 4 k Plánu využívania frekvenčného spektra, ku ktorému v súčasnosti prebieha taktiež verejná konzultácia definuje druhy prevádzky a typy sietí nasledovne:

Druh rádiokomunikačnej služby	Pevná, Pohyblivá okrem leteckej pohyblivej	
Využitie	TRA-ECS	Pozemské rádiové aplikácie schopné poskytovať elektronické komunikačné služby
	MFCN	Pohyblivé / Pevné komunikačné siete

Vzhľadom na uvedené navrhujeme aby úrad zmenil formuláciu tak aby neboli diskriminované/obmedzované ostatné druhy prevádzky a typy sietí, t.j. aby nebolo pridelenie frekvencií viazané na podmienku prevádzkovania jedinej mobilnej siete, čím bude dosiahnuté deklarované dodržiavanie princípu technologickej neutrality. Úrad by mal ponechať na rozhodnutí držiteľa povolení na používanie frekvencií aký typ elektronickej komunikačnej siete bude prevádzkovať, a to v závislosti a s prihliadnutím k „budúcim zmenám požiadaviek zákazníkov alebo technologických možností zabezpečovania služieb“ tak ako to deklaruje v bode 2.4 výzvy. V opačnom prípade značne obmedzí a diskriminuje, prípadne odradí od účasti na výberovom konaní tie podniky, ktoré majú záujem prevádzkovať v rámci predmetných frekvencií inú ako mobilnú sieť.

Stanovisko úradu

Úrad ako už uviedol vyššie čiastočne upraví podmienky definované vo výzve a umožní používanie aj iných technológií ako 5G. Trvá ale na pridelení predmetných frekvencií primárne pre mobilné služby. Úrad nebráni držiteľovi povolení, aby poskytoval aj fixné služby pre domácnosti, ale celé frekvenčné pásmo bude pridelené primárne pre mobilné služby a takto bude aj soplatňované.

2.9 Pripomienka k bodu 6.3 Splatnosť jednorazovej úhrady

ST: Súhlasíme s Úradom, že platba jednorazového poplatku by mala byť časovaná k dátumu začiatku využívania pridelených frekvencií. Ako logický dôsledok uvedeného navrhujeme, aby celá platba bola realizovaná v roku 2025 vo výške 100%. Podľa názoru ST neexistuje relevantný dôvod, aby niekto dnes zaplatil za niečo, čo môže využiť len od tretieho štvrtého roka 2025.

Na druhej strane, aby bolo možné vylúčiť účasť špekulatívnych uchádzačov, navrhujeme zvýšenie peňažnej zábezpeky, a to až do výšky 100 % vyvolávacej ceny (pozri náš komentár ku kapitole 7.1.1).

Stanovisko úradu

V prípade akceptovaniu návrhu spoločnosti ST úrad nevidí účel peňažnej zábezpeky ako nástroja na vylúčenie účasti špekulatívnych uchádzačov, ak by splatnosť celej úhrady bola až dňom pridelenia predmetných frekvencií, a teda peňažná zábezpeka by sa pravdepodobne po ukončení aukcie vrátila aj úspešnému účastníkovi výberového konania. Úrad preto neakceptuje pripomienku spoločnosti ST a trvá na zahrnutí prvej platby za pridelenie frekvencií z peňažnej zábezpeky.

2.10 Pripomienka k bodu 6.4 Opakovaná úhrada za právo používať frekvencie

ST: Keďže úhrady za právo používať frekvencie sa budú uplatňovať až od septembra 2025, údaje o tejto platbe by mali byť súčasťou navrhovaných povinností, a to z dôvodu vylúčenia akýmkoľvek pochybností.

Stanovisko úradu

Úrad stanovuje opakované úhrady podľa platného sadzobníka úhrad. Nakoľko nie je zrejmé či v roku 2025 bude platný súčasný sadzobník úhrad, úrad nevidí význam v stanovení platieb v súčasnosti. Preto neakceptuje pripomienku spoločnosti ST.

2.11 Pripomienka k bodu 6.5 Podmienky synchronizácie sietí

DSI DATA: Príspevok označený za predmet obchodného tajomstva.

O2: Z dôvodu neustáleho vývoja technológií a súvisiacej potreby dodržiavania technologickej neutrality požadujeme v bode „6.5 - Podmienky synchronizácie sietí“ stanovenie podmienky dohody trhu namiesto explicitne uvedeného odkazu na tabuľku č. 8.1. (Frame A z ECC/REC(20)03). Konkrétne takáto podmienka neumožňuje interoperabilitu TDD LTE a NR, čo samozrejme nie je žiaduce. Ako už bolo vyššie uvedené, spoločnosť dnes používa toto pásmo pre desiatky tisíc zákazníkov a takáto podmienka by pre O2 znamenala zvýšené výdavky, pričom však nijakým spôsobom neprospieva k rozvoju 5G technológií a je teda úplne nadbytočná.

Samozrejme chápeme nutnosť synchronizácie sietí. Vzhľadom na existujúcu bázu inštalovaných zariadení (>60000 CPE) by sme minimálne na prechodnú dobu 3-4 rokov

potrebovali koexistenciu NR a TDD LTE. Pre LTE TDD to znamená použitie štruktúry rámca DSUDDDSUDDDD a pre NR siete použitie jedného z rámcov DDDDDDDSUU (s posunom 3ms) alebo DDDSUUDDDD (použitie rámcovania v zmysle Frame B z ECC/REC(20)03). S príchodom nových technológií sa podmienka synchronizácie môže meniť, preto by sme preferovali definovať pásmo ako technologicky neutrálne a stanoviť podmienku dohody subjektov na trhu s ohľadom na aktuálny stav technológie.

ST: ST je toho názoru, že umožnenie dohodnúť sa na nastavení siete medzi MNOs, pokiaľ ide o rozdelenie slotov UL DL, je správnou regulačnou voľbou v súlade s tým, že všetky zainteresované strany majú dostatok skúsených zamestnancov, aby dosiahli spoločnú dohodu prospešnú pre každého zainteresovaného.

Slovanet: V prípade ak bude akceptovaná pripomienka 4. stráca význam, keďže uvedená synchronizácia sa týka synchronizácie sietí 5G.

Inak navrhujeme zmeniť na Frame B.

SWAN Mobile: Je nevyhnutné stanoviť aspoň prechodné obdobie v trvaní minimálne do 31.12.2028, aby existujúca 4G TDD technológia mohla prevádzkovo dožiť aj po roku 2025, čiže určiť na toto prechodné obdobie 4G TDD kompatibilnú synchronizáciu B-frame, a zároveň nevyžadovať počas prechodného obdobia od roku 2025 striktné použitie 5G technológie a tým zabrániť vypnutiu už nasadenej 4G TDD technológie. Ak by počas prechodného obdobia nebola pevne určená synchronizácia B-frame a susední operátori by na 5G použili A-Frame, napríklad spoločnosť SWAN, a.s., ale aj iní operátori prevádzkujúci aktuálne TDD technológiu by museli zo svojho prípadného spektra v pásme 3,6 GHz vyhradiť istú časť ako „guard band“ pre zamedzenie rušenia so susednými 5G sieťami v synchronizácii A-Frame. Je preto žiadúce, aby A-frame synchronizácia (len 5G, nekompatibilné s 4G TDD) bola povinná až po uplynutí prechodného obdobia trvajúceho minimálne do 31.12.2028.

Úrad v dokumente „Verejná diskusia o budúcom využívaní frekvenčného pásma 3400 – 3800 MHz – vyhodnotenie“ zo dňa 21.12.2020 vo svojom stanovisku k otázke č. 6.4 deklaroval svoj plán zdefinovať základný synchronizačný rámec, na príprave ktorého bude spolupracovať s operátormi, avšak v aktuálnom návrhu predloženom do konzultácie Úrad návrhy a pripomienky predložené v predchádzajúcich kolách diskusií a konzultácii nezobral do úvahy.

HMZ: Požadujeme zmenu štruktúry rámca pre 5G siete tak, aby bola možná koexistencia 4G a 5G siete vo frekvenčnom pásme 3,6 GHz. (zmenu rámca A na rámec B na základe dokumentu CEPT ECC (20)03)

Wircom: Pre možnosti pokračovania prevádzky LTE technológií na frekvenciách v pásme 3,6 GHz je nutné zabezpečiť sieťovú neutralitu a možnosti používania aj rámca B pre 5G siete.

Stanovisko úradu

Úrad upozorňuje prispievateľov, že v prvom rade ponecháva možnosť dohody o možnosti synchronizácie sietí na držiteľov povolení. Ako uvádza vo výzve: „*Úrad ponechá možnosť držiteľom individuálnych povolení dohodnúť sa na spôsobe synchronizácie sietí pred vydaním rozhodnutia o určení podmienok, za ktorých je možné pridelené frekvencie používať. V prípade, ak sa držiteľia individuálnych povolení nedohodnú, úrad stanoví v predmetnom rozhodnutí o určení podmienok, za ktorých je možné pridelené frekvencie používať spôsob synchronizácie sietí podľa textu nižšie.*“

Vzhľadom na množstvo pripomienok doručených a požiadaviek na umožnenie použitia synchronizačného rámca B podľa odporúčania ECC/REC(20)03. Úrad akceptuje pripomienku na zavedenie tohto synchronizačného rámca na prechodné obdobie do 31.12.2028. Následne pokiaľ nedôjde k dohode medzi držiteľmi povolení držiteľa povolení by mali prejsť na synchronizáciu podľa rámca A.

Úrad v tomto zmysle upraví text výzvy.

2.12 Pripomienka k bodu 7.1.1 Peňažná zábezpeka

O2: V rámci vypočítania peňažnej zábezpeky, O2 Slovakia žiada spresniť, či je jej hodnota daná spektrálnym stropom a uviesť minimálnu a maximálnu hodnotu zábezpeky. Tie by mali eliminovať účasť špekulatívnych subjektov v aukcii.

ST: Za účelom eliminovania účasti, resp. špekulatívneho bidovania potencionalných uchádzačov s nedostatočnými finančnými zdrojmi, navrhujeme vyššiu peňažnú zábezpeku až do výšky 100 % ponuky v kvalifikačnej fáze, napr. 16 miliónov EUR na 100 MHz. Okrem toho by sa táto peňažná zábezpeka mala pretaviť ako oprávnenosť na prvé aukčné kolo. Takže, ak chce niekto získať 100 MHz = 10 bodov spôsobilosti, bude potrebovať 16 miliónov €. To zabezpečí elimináciu špekulatívnych uchádzačov.

Stanovisko úradu

Minimálna výška peňažnej zábezpeky je daná pre osem aukčných blokov o veľkosti 10 MHz. Maximálna hodnota peňažnej zábezpeky je podľa spektrálneho limitu na úrovni 100 MHz, t.j. pre 10 aukčných blokov. V prípade navýšenia spektrálneho limitu v prípade nedostatočného dopytu, budú všetkým úspešným účastníkom prvej aukčnej fázy priradené rovnaké body spôsobilosti na druhú časť aukčnej fázy. Tieto navýšenia sa nezaratúvajú do peňažnej zábezpeky. Úrad v tomto zmysle upraví aukčný poriadok a text výzvy.

Úrad neakceptuje pripomienku ST na stanovenie peňažnej zábezpeky vo výške 100% vyvolávacej ceny. Úrad neplánuje vrátiť úspešným účastníkom aukcie peňažnú zábezpeku, ktorá by takto strácala svoj účel a nepovažuje za správne ani stanoviť splatnosť úhrady v celkovej výške pred možnosťou začatia používania pridelených frekvencií.

3 Pripomienky k Prílohe č. 4 Aukčný poriadok

3.1 Pripomienky k bodu 1.1 Formáte elektronickej aukcie

ST: Na rozdiel od aukcie s viacerými frekvenčnými pásmami v roku 2020, kde bol vhodný aukčný formát SMRA Clock-Hybrid, Úrad teraz konzultuje jednoduchú aukciu s jedným frekvenčným pásmom. Predchádzajúce skúsenosti ukazujú, že aukcia SMRA Clock-Hybrid je v tomto prípade príliš komplikovaná a dokonca je aj nelogickou voľbou. Najmä pravidlá aktivity majú nulovú pridanú hodnotu, pretože účastníci sa jednoducho nemôžu presúvať medzi rôznymi pásmami. Rovnako aj pravidlo, kde na konci každého kola, úrad určí predbežné víťazné ponuky (queuing), bráni účastníkom znížiť svoje ponuky v najvhodnejšom čase a tým súčasne neumožňuje dosiahnuť najvhodnejšie výsledne ceny. ST považuje štandardný formát

SMRA za výrazne lepšiu voľbu pre konzultovanú aukciu s transparentným a logickým predložením ceny, vynechajúc akékoľvek aspekty náhody.

Stanovisko úradu

Úrad neakceptuje pripomienku spoločnosti ST a trvá na realizovaní aukcie v danom formáte SMRA Clok-Hybrid, ktorá bola realizovaná aj pri frekvenčnom pásme 700 MHz a neboli proti nej vznesené žiadne výhrady. Ako úrad, tak aj účastníci aukcie boli s daným formátom aukcie spokojní.

3.2 Pripomienka k bodu 2.2.1 Plánovanie aukčných kôl

ST: Podobne ako aj ostatní potenciálni účastníci, ST pracuje v rámci medzinárodného projektového tímu, kde musia byť pravidelne účastne zahraničné zainteresované strany, z ktorých väčšina je zodpovedná za rôzne právomoci v rámci firmy. A z tohto dôvodu potrebujeme dlhšiu oznamovaciu lehotu, aby sme vedeli, kedy sa aukcia začne, ako len 7 dní. Navrhujeme lehotu 21 dní.

Okrem toho časový harmonogram nasledujúceho dňa by mal byť podľa nášho názoru nielen len možnosťou pre Úrad, ale mal by byť povinnou súčasťou informačného balíka poskytnutého uchádzačom. Konkrétne ide o pravdepodobne najdôležitejšiu informáciu pre zapojenie rozhodovacieho orgánu najvyššej úrovne zo štruktúry spoločnosti uchádzačov. Samozrejme, Úrad ho môže v priebehu dňa zmeniť, ak to vyvolajú mimoriadne okolnosti, ako sa navrhuje v zverejnenej dokumentácii.

Stanovisko úradu

Úrad neakceptuje pripomienku spoločnosti ST na výrazne rozšírenie lehoty začiatku aukcie. Zverejnením výzvy a následným podaním ponuky musí byť účastníkovi aukcie zrejmé, že po potvrdení účasti vo výberovom konaní bude nasledovať aukcia. Samotnej elektronickej aukcii predchádza samozrejme školenie účastníkov aukcie.

Úrad plánuje informovať účastníkov výberového konania o plánovanom harmonograme aukčných dní, zároveň však podotýka, že je možné ho jednoducho predvídať z aukčného poriadku. Úrad preto nevidí dôvod na jeho povinné zasielanie účastníkom konania.

3.3 Pripomienka k bodu 2.2.5 Ponuka v prípade, ak účastník drží predbežné výherné ponuky

ST: Aukcia frekvencií by mala predstavovať účinný spôsob pridelovania obmedzených zdrojov, a preto by nemala umožňovať iracionálne ekonomické správanie. Na základe tohto nie je racionálne aby účastník zvyšoval ceny sám sebe, najmä ak je účastník v poslednom kole predbežným víťazom, a preto drží predmetné bloky. Na vyjadrenie hodnoty aukčnej položky stačí predložiť ponuky s vyššou cenou v prípade, že dotknutý účastník nie je predbežným víťazom všetkých posledných bidovaných blokov.

Stanovisko úradu

Úrad akceptuje názor spoločnosti ST. Účastník konania môže navýšiť svoju ponuku, ak je držiteľom výhernej ponuky iba na časti aukčných blokov.

3.4 Pripomienka k bodu 2.2.7 Právo používať „Waiver“

ST: ST navrhuje obmedziť používanie „waiver“ v prvom kole.

Stanovisko úradu

Úrad neplánuje obmedziť možnosti použitia „waiver“ v prvom kole, nakoľko daná funkcionalita slúži primárne pre neočakávané technické problémy na strane účastníka aukcie a tie sa nedajú vylúčiť ani v prvom aukčnom kole.

3.5 Pripomienka k bodu 2.2.8 Koniec aukčnej fázy

ST: ST navrhuje informovať každého uchádzača v prípade, ak je potrebné nové kolo a v predchádzajúcom kole sa použil waiver od ktoréhokoľvek uchádzača za účelom zabezpečenia dostatočnej transparentnosti.

Stanovisko úradu

Úrad neplánuje zverejňovať ostatným účastníkom aukcie informácie o správaní iného účastníka aukcie, to sa týka aj použitia waivera.

3.6 Pripomienka k bodu 2.2.9 Informácie poskytnuté účastníkom elektronickej aukcie

Orange: Ako sme už uviedli, je vysoko pozitívne, že úrad v návrhu výzvy stavia na pozitívnych skúsenostiach z predchádzajúcich aukcií. Aj v prípade návrhu aukčného poriadku, ktorý je toho dôkazom, však navrhujeme časť venovanú tomu aké informácie sú poskytované účastníkom aukcie rozšíriť o nasledujúce informácie:

- Poskytnúť účastníkom aukcie informáciu o tom koľko je účastníkov aukcie a aj zverejniť identitu účastníkov;
- Zverejniť po každom aukčnom kole koľko predbežných víťazných ponúk a pri akej cene držia jednotliví účastníci aukcie;
- Zverejniť po každom kole na koľko blokov podávali jednotliví účastníci aukcie ponuky v danom kole.

Navrhované informovanie účastníkov aukcie bude viesť k vyššej transparentnosti aukcie a vyššej informovanosti všetkých účastníkov aukcie. Porovnateľný rozsah informácií bol napríklad poskytovaný v poslednej aukcii v Nemecku a jej výsledok bol tiež úspešný.

Stanovisko úradu

Úrad neplánuje zverejňovať informácie akomkoľvek účastníkovi výberového konania, to sa týka ako identity účastníkov aukcie, tak informácií o ich predložených ponukách. Úrad neakceptuje pripomienku spoločnosti Orange.

3.7 Pripomienka k bodu 2.3.3 Možnosti odovzdania ponuky v priradovacej fáze

ST: Nepredané spektrum by malo byť alokované na dolnej hranici pásma s cieľom obmedziť potenciálnu možnosť interferencie. Okrem vyššie uvedeného navrhujeme z dôvodu zabezpečenia efektívnosti samotnej aukcie a súčasne za účelom zabezpečenia čo najefektívnejšieho využitia príslušných frekvencií, v prípade nepredaného spektra zrušenie spektrálneho limitu.

Stanovisko úradu

Úrad čiastočne akceptuje pripomienky spoločnosti ST a v danom zmysle upraví podmienky výberového konania. V prípade nepredania časti spektra navýši spektrálny limit na úroveň 140 MHz.

4 Iné pripomienky

ALPI a Chcem si vyberať: Úrad, hoci to podľa návrhu predloženého do predchádzajúcej verejnej diskusie zvažoval, nepripojil k podmienkam podmienku poskytovania veľkoobchodného prístupu, národného alebo regionálneho roamingu.

Úradu pritom z jeho činnosti musí byť zrejmé, že trh mobilných služieb v SR je výrazne uzavretý a patrí medzi najmenej konkurenčné spomedzi všetkých členských štátov. Ako v jednom z posledných členských štátov na Slovensku nepôsobia žiadni mobilní virtuálni operátori, a to primárne z dôvodu, že (na rozdiel od národných regulačných orgánov v iných členských štátoch) prideliť úrad v SR podnikom frekvencie bez uloženia podmienky veľkoobchodného prístupu. Rozsah voľných frekvencií pre prevádzkovanie mobilných sietí pritom neumožňuje vstup ďalšieho sieťového prevádzkovateľa na trh, teda rozvoj ďalší rozvoj hospodárskej súťaže na infraštruktúrnej úrovni je objektívne nemožný. Nízka konkurencia má za následok, že ceny mobilných služieb v SR patria k najvyšším v únii, čo je k neprospechu koncových užívateľov a naopak k prospechu prevádzkovateľov sietí, ktorí pochopiteľne nemajú záujem umožniť veľkoobchodný prístup k mobilným sieťam a umožniť tak účasť na tomto trhu ďalším podnikom.

Rozdiel maloobchodných cien medzi SR a inými členskými štátmi je absolútne zjavný aj priamo z aktuálnych maloobchodných cenníkov. Vysoké ceny mobilných služieb zhoršujú aj výsledky a postavenie Slovenska v rámci únie v rebríčku DESI (The Digital Economy and Society Index).

Bez zmeny regulačného prístupu sa tento stav na Slovensku nezlepší. Nakoľko je zákonnou kompetenciou a poslaním regulačného úradu podporovať a chrániť efektívnu hospodársku súťaž v prospech koncových užívateľov, mal by túto kompetenciu riadne využívať.

Občianska iniciatíva "Chcem si vyberať" preto žiada úrad, aby v záujme podpory efektívnej hospodárskej súťaže v prospech koncových užívateľov spojil pridelenie práv na používanie frekvencií v pásme 3,6 GHz s podmienkou umožniť veľkoobchodný prístup k mobilnej sieti, a to za podmienok umožňujúcich replikáciu maloobchodnej ponuky a súťaž na maloobchodnom trhu.

Stanovisko úradu

Úrad neakceptuje pripomienku ALPI a Chcem si vyberať. Nakoľko sú dané frekvencie pridelené až od roku 2025 a primárne pre nový druh technológií, nie je jasné, čo by malo byť predmetom tejto ponuky.

Úrad zároveň predpokladá, že s nástupom novej legislatívy, ktorá sa venuje nielen prepojeniu ale aj prístupu k sieti, sa daný problém vyrieši. Ak sa v praxi situácia nezlepší, úrad zváži zavedenie tejto podmienky v ďalšom výberovom konaní na pridelenie frekvencií z frekvenčných pásiem 900 MHz alebo 2100 MHz.

SWAN a SWAN Mobile: Úrad v návrhu podmienok aukcie nevyužil možnosť zabránenia prevodu spektra zákazom, a teda presne kvantifikovaný frekvenčný strop v rozsahu 100 MHz je platný iba a výlučne počas výberového konania. Následne je možný prevod, čo vytvára priestor pre "biele kone", teda formálne samostatných záujemcov, ktorí vo výberovom konaní vydražia príslušnú časť spektra a následne ju prevedú na iného účastníka tohto výberového konania. Návrh výzvy na predloženie ponúk žiadnym spôsobom toto riziko neošetruje. Máme pre to za to, že je potrebné aspoň na istý čas (najmenej na dobu 5 rokov od účinnosti prídely) obmedziť prevoditeľnosť vysúťažovaných frekvencií na akýkoľvek iný subjekt. Za ideálny stav však považujeme zachovanie frekvenčného stropu 100 MHz v tomto pásme natrvalo, formou jeho fixácie v pláne využitia frekvenčného spektra najneskôr ku dňu vyhlásenia výberového konania (bližšie sa k tejto téme vyjadrujeme v bode X vyššie). Rovnako je potrebné vysporiadať sa so situáciou, aby sa frekvenčný strop neobchádzal prostredníctvom inštitútu prenájmu práv na používanie frekvencií, a to formou zákazu takéhoto prenájmu po dobu najmenej 5 rokov od účinnosti prídely, ideálne však natrvalo, t. j. po celú dobu platnosti tohto prídely.

Stanovisko úradu

Úrad ako uviedol vyššie plánuje obmedziť možnosť prevodu a/alebo prenájmu práv vyplývajúcich z pridelenia frekvencií ak by došlo k prekročeniu spektrálneho limitu. Toto obmedzenie stanoví v individuálnych povoleniach.

Wircom: Pre účel poskytovania služieb Lokálnymi poskytovateľmi navrhujeme úradu zváženie uvoľnenia frekvenčného spektra v pásme 3,8 – 4,2 GHz za predpokladu rovnocenného rozdelenia pásma a naďalej pre tieto účely hľadať priestor v mm frekvenčných pásmach.

Stanovisko úradu

Úrad zváži predmetný návrh spoločnosti Wircom. Daná téma ale nie je predmetom tejto Verejnej konzultácie.